

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Nowy Targ
30 sierpnia 2022

Anita Żegleń

Definicja słownikowa (NSJP red. Elżbieta Sobol):

dziedzictwo *n III, b/m a)* „dobra nauki, kultury i sztuki pozostawione przez poprzednie pokolenia, spuścizna” **b)** „majątek przejęty jako spadek; scheda, spuścizna, sukcesja”

Dziedzictwo kulturowe

Definicja prawna (Jan Pruszyński Dziedzictwo kultury Polski t. 1)

(...) zasób rzeczy nieruchomych i ruchomych wraz ze związanymi z nim wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi i obyczajowymi uznawanymi za podstawę ochrony prawnej dla dobra konkretnego społeczeństwa i jego rozwoju oraz dla przekazania ich następnym pokoleniom, z uwagi na zrozumiałe i akceptowane wartości historyczne, patriotyczne, religijne, naukowe i artystyczne, mające znaczenie dla tożsamości i ciągłości rozwoju politycznego, społecznego i kulturalnego, dowodzenia prawd i upamiętniania wydarzeń historycznych, kultywowania poczucia piękna i wspólnoty cywilizacyjnej.

O (PIĘKNE!) paradoksy!

Efekt 1.

$$M + T = \Delta M + \Delta T + \cap N$$

Projekt „Gmina Poronin i Východná nie pozwolą zagaść ludowym rzemiosłom” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska - Słowacja 2014-2020.

- Warsztaty tradycyjnego wyszywania na suknie i plecenia wełny
- Warsztaty wykonywania wyrobów skórzanych
- Warsztaty malarstwa na tkaninie
- Warsztaty ukierunkowane na zachowanie haftów z Východnej
- Warsztaty tradycyjnych technik w przetwórstwie tekstylnym
- Publikacja o ginących zawodach

Projekt „Gmina Poronin i Východná nie pozwolą zagiąć ludowym rzemiosłom”

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Gmina Poronin i Wýchodná nie pozwolą zaginać ludowym rzemiosłom”

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Gmina Poronin i Východná nie
pozwolą zagiąć ludowym rzemiosłom”

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

O (PIĘKNE!) paradoksy!

Efekt 2.

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

MIEJSCE to pewien uczłowieczony element przestrzeni, spokojne centrum ustalonych wartości

PRZESTRZEŃ jest bardziej abstrakcyjna niż miejsce. To co na początku jest przestrzenią, staje się miejscem w miarę poznawania i nadawania wartości.

PARADOKS - do pełnego, intensywnego *miejsca* potrzebny jest ogrom *przestrzeni*, natomiast w zaciszu *miejsca* można w sposób dojmujący odczuwać ogrom otaczającej *przestrzeni*

Lud Tasadajów:

„Dlaczego nie opuściliście lasu?”

„Nie możemy odejść od naszego miejsca.”

„Dlaczego?”

„Lubimy być w naszym lesie. To jest spokojne miejsce do spania. Jest tutaj ciepło i niegłośno”

Projekt „Odnowa obiektów historyczno-przyrodniczych Liptova i Gminy Poronin w celu ich ochrony i promocji” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska - Słowacja 2014-2020.

- Stworzenie nowego produktu turystycznego szlaku transgranicznego Liptovska Kokava - Poronin - kombinacja ścieżek górskich i szlaków rowerowych

Liptovska Kokava → Dolina Jamnicka → Wołowiec → Dolina Chochołowska →
Kościelisko → Butorowy Wierch → Ząb → Suche → Poronin

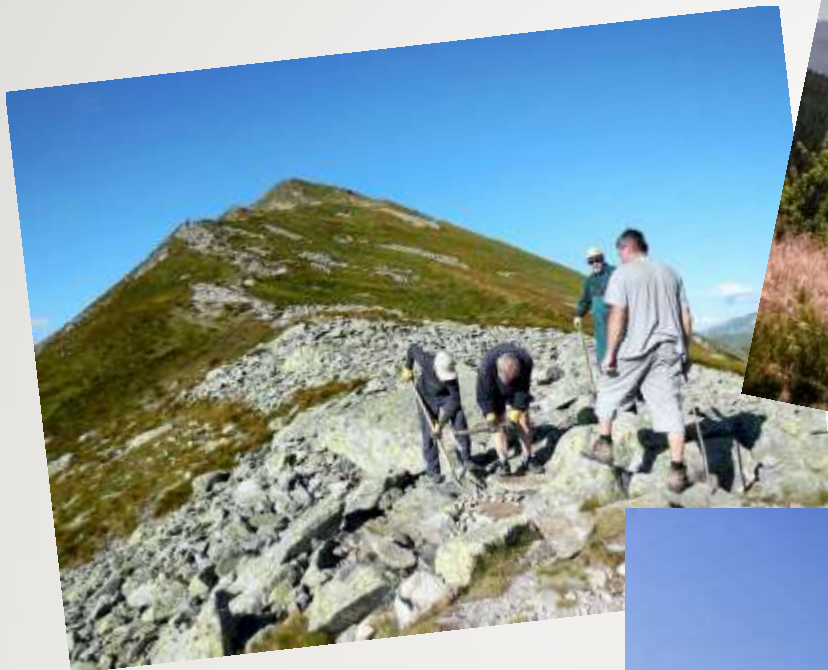
- Rekonstrukcja i modernizacja górskiego szlaku turystycznego i trasy rowerowej
- Budowa infrastruktury towarzyszącej
- Rekonstrukcja i modernizacja budynku Centrum Informacyjno - Turystycznego w Poroninie - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
- Wytworzenie nowego transgranicznego e-produktu (aplikacja)

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Odnova obiektów historyczno-przyrodniczych Liptova i Gminy Poronin”

Przestrzeń transgraniczna

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Odnowa obiektów historyczno-przyrodniczych Liptova i Gminy Poronin”

Miejsce na początku szlaku - Wańkówka

Czego ten budynek
nie widział?!

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Odnowa obiektów historyczno-przyrodniczych Liptova i Gminy Poronin”

Remont

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Odnowa obiektów historyczno-przyrodniczych Liptova i Gminy Poronin”

Nowe życie miejsca
- wystawy

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Odnowa obiektów historyczno-przyrodniczych Liptova i Gminy Poronin”

Nowe życie
miejsca
- koncerty

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Odnova obiektów historyczno-przyrodniczych Liptova i Gminy Poronin”

Nowe życie miejsca
- spotkania

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Przeszłość kontra przyszłość ?

O (PIĘKNE!) paradoksy!

Efekt 3.

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

**Projekt „Pumptrack - nowa infrastruktura na szlaku pieszo - rowerowym Poronin - Liptovska Kokava”
w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska - Słowacja 2014-2020.**

- Pumptrack - nowa infrastruktura na szlaku pieszo - rowerowym
- Promocja dziedzictwa przyrodniczego na szlaku pieszo - rowerowym
- Spotkanie na szlaku

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Pumptrack - nowa infrastruktura na szlaku pieszo - rowerowym Poronin - Liptovska Kokava”

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Projekt „Pumptrack - nowa infrastruktura na szlaku pieszo - rowerowym Poronin - Liptovska Kokava”

Jesion był (i jest) traktowany jako drzewo przynoszące pomyślność i oddalające nieszczęścia, dlatego też właśnie na nim często zawieszano kapliczki.

Nowoczesność pożyteczna i atrakcyjna - „na usługach” przeszłości

Świerk odgrywa wielką rolę w kulturze i wierzeniach pasterskich. Jest generalnie drzewem przynoszącym szczęście. Świerki posadzone koło domów broniły przed czarami i chorobami.

Jawor ma bardzo cenione drewno, z którego poza kołyskami wyrabia się meble, instrumenty muzyczne a także cyrpyki do picia żentycy.

Według dawnych legend kosodrzewina była kiedyś drzewem, ale pozwoliła ze swego drewna zrobić krzyż dla Męki Pańskiej, przez co za pokutę musi teraz czołgać się poskręcana.

Dziwięcśl jest często stosowanym motywem w sztuce ludowej pod Tatrami. Uważano kiedyś, że ma właściwości magiczne i jest w stanie odpędzać złe moce.

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego

Mikroprojekty

spotkania ludzi,
mikroświatów,
myśli, kultur

dzielenie się
doświadczeniem,
wiedzą,
emocjami,
dziedzictwem

wzrastanie poprzez
łączenie, przepływ,
budowanie, eliminowanie
ograniczeń, rozumienie

nieprzeceniony efekt – wzajemne **bogacenie** się w wielu aspektach życia społecznego.

Efekty mikroprojektów wspierających ochronę dziedzictwa kulturowego